

Sygn. akt III KK 540/18

POSTANOWIENIE

Dnia 7 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz

na posiedzeniu w trybie 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 7 stycznia 2019 r.,
sprawy **A. L.**
skazanego z art. 148 § 1 k.k. i innych
z powodu kasacji wniesionych przez obrońców skazanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 8 marca 2018 r., sygn. akt II AKa [...]
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S.
z dnia 4 października 2017 r., sygn. akt II K [...]

p o s t a n o w i ł

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadne,**
- 2) obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. uznał A. L. za winnego tego, że w dniu 20 listopada 2016 r. w N., działając w zamiarze bezpośrednim pozbawienia życia K. L. zadał jej uderzenia pięścią w okolice głowy powodując obrażenia w obrębie głowy w postaci podbiegnięć krwawych w powłokach twarzy w okolicy czołowej prawej: nosa, oczodołu i policzka po stronie prawej oraz w okolicy podoczodołowej lewej, niewielkie otarcia naskórka na obu małżowinach usznych oraz w czerwieni wargowej dolnej wargi ust z raną tłuczoną błony śluzowej dolnej wargi po stronie prawej, które spowodowały rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządów ciała pokrzywdzonej na czas poniżej 7 dni, a następnie wywierając ucisk ręką na

przednią powierzchnię szyi pokrzywdzonej spowodował u niej obrażenia ciała w postaci otarć naskórka w powłokach przedniej powierzchni szyi, z wylewami krwawymi w mięśniach szyi, błonie śluzowej wejścia do krtani oraz w błonie śluzowej krtani, ze złamaniem obu rogów górnych chrząstki tarczowej krtani, doprowadzając do uduszenia gwałtownego wskutek zadławienia, czym spowodował zgon K. L., to jest czynu wypełniającego dyspozycję art. 148 § 1 k.k. i 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i na podstawie art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył karę 13 lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonego.

W obu apelacjach obrońcy zarzucili m.in. obrazę art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. przez oddalenie wniosku o uzupełniające przesłuchanie biegłych psychiatrów i psychologa oraz kwestionowali ustalenia, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim zabójstwa.

Obaj obrońcy wniesli o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania albo zmianę zaskarżonego orzeczenia przez przyjęcie, iż oskarżony dopuścił się przypisanego czynu z zamiarem ewentualnym. Adw. W. K. wnosił też alternatywnie o przyjęcie nieumyślnego spowodowania śmierci pokrzywdzonej.

Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z uzupełniającej ustnej opinii biegłych psychiatrów i psychologa.

Adw. W. K. po wysłuchaniu biegłych wniósł o wydanie przez biegłego psychologa uzupełniającej pisemnej opinii „na okoliczność analizy procesu decyzyjnego oskarżonego w czasie popełnienia czynu, oceny analizy przebiegu procesu myślowego w czasie składania wyjaśnień celem odpowiedzi na pytanie, czy oskarżony w swych wyjaśnieniach wybiela się tzn. umniejsza swoją odpowiedzialność, czy też jego wyjaśnienia mają charakter wyjaśnień prawdziwych”.

Adw. K. K. wniósł o przeprowadzenie tego dowodu „celem zbadania osobistych przeżyć oskarżonego w chwili popełnienia czynu”.

Sąd odwoławczy postanowił „na podstawie art. 201 k.p.k. oddalić wniosek dowodowy obrońcy oskarżonego, albowiem nie kwestionuje on opinii biegłego psychologa jako niepełnej bądź niejasnej, zawnioskowany zaś dowód nie jest

przydatny do stwierdzenia okoliczności określonej w tezie dowodowej, albowiem ocena wiarygodności dowodu, w tym wyjaśnień oskarżonego należy do sądu orzekającego a nie biegłego psychologa. Z opinii biegłego psychologa wynika zaś, że poziom intelektualny oskarżonego mieścił się w przedziale normy, rozumienie norm społecznych przez niego było zachowane i był w stanie postępować zgodnie z nimi. Zatem z treści opinii nie wynika, by zachodziła konieczność jej uzupełnienia bądź przeprowadzenia dodatkowych badań.”

Następnie wyrokiem z dnia 8 marca 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S..

W jednobrzmiących kasacjach obrońcy oskarżonego zarzucili „rażące naruszenie przez Sąd odwoławczy przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 167 k.p.k. i 201 k.p.k. w. zw. z art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 452 § 2 k.p.k. i art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. poprzez niedopuszczenie dowodu z uzupełniającej pisemnej opinii psychologicznej odnośnie oskarżonego A. L. w sytuacji niepełnej opinii psychologicznej uzyskanej w toku postępowania przygotowawczego, a zwłaszcza braku rozważań i wniosków odnośnie zdolności badanego do postrzegania, zapamiętywania i odtwarzania spostrzeżeń oraz skłonności ewentualnie braku skłonności do konfabulacji przy uwzględnieniu okoliczności, tj. stanu upojenia alkoholowego, a także sytuacji stresowej, która mogła świadczyć o silnym wzburzeniu oskarżonego w trakcie zdarzenia, przy uwzględnieniu oświadczenia biegłego psycholog na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w [...], że możliwe jest wydanie takiej uzupełniającej opinii po zapoznaniu się przez biegłą z treścią wyjaśnień oskarżonego, złożonych w toku postępowania sądowego.”

Obrońcy wniesli o uchylenie obu wyroków i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasacje wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie podkreślić należy, że w apelacjach nie kwestionowano stanowiska Sądu Okręgowego o braku podstaw do przyjęcia, że oskarżony działał pod wpływem silnego wzburzenia, a więc do rozważenia jego zachowania na

gruncie art. 148 § 4 k.k. Kwestia takiego stanu nie pojawiła się we wnioskach dowodowych obrońców na rozprawie apelacyjnej (zob. k. 837). Dlatego Sąd odwoławczy rozpoznając złożone wnioski nie musiał rozważać, czy przedmiotem wypowiedzi psychologa powinna być i ta kwestia.

Trzeba również zwrócić uwagę, że wprowadzie biegła psycholog uwarunkowała wypowiedzenie się co do wiarygodności wyjaśnień oskarżonego swoją obecnością przy ich składaniu, to następnie zastrzegła, że „nie jest to moje zdanie.”

Wreszcie zaakcentowania wymaga, że niezależnie od tego, iż tezy wniosków dowodowych obrońców z rozprawy apelacyjnej odbiegają od okoliczności wskazywanych w zarzucie, na jakie miałyby wypowiedzieć się psycholog, to wspólną cechą oczekiwanej przez obrońców wypowiedzi biegłej miałyby być faktyczne zastąpienie Sądu w jego roli procesowej. Sąd Apelacyjny jasno wypowiedział to w swoim postanowieniu, przytoczonym wyżej. Należałoby tylko dodać, że dowód na podane przez obrońców okoliczności był nie tyle nieprzydatny (art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k.), ile wprost niedopuszczalny (art. 170 § 1 pkt 1 k.p.k.) lub niemożliwy do przeprowadzenia (art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k.). Wszak obrońcom chodziło o odtworzenie procesu decyzyjnego oskarżonego w czasie czynu, analizy procesu myślowego w czasie składania wyjaśnień, zbadanie osobistych przeżyć oskarżonego w chwili czynu, czyli o zadanie niemożliwe do wykonania przez biegłego psychologa. Zaś odpowiedź na pytanie, czy oskarżony „wybiela się tzn. umniejsza swą odpowiedzialność”, należy do Sądu. Wobec oczywistej niemożności dopuszczenia dowodu z opinii psychologa na te okoliczności, w zarzucie kasacji inaczej ujęto okoliczności, na które miałyby wypowiedzieć się biegła, ale i tak chodziło o to, aby to biegła oceniła wiarygodność i przydatność wyjaśnień oskarżonego do czynienia ustaleń faktycznych.

Finalnie, zauważenia wymaga, że w kasacjach nie kwestionowano już ustalenia, iż oskarżony co najmniej przez 6 minut, ze znaczną siłą uciskał szyję pokrzywdzonej, realizując w ten sposób zamiar bezpośredni zabójstwa (Sąd I instancji – s. 32 uzasadnienia, Sąd II instancji - s. 12 motywów).

Z przytoczonych względów uznano kasacje za oczywiście bezzasadne, oddalając je na posiedzeniu (art. 535 § 3 k.p.k.).

